

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 78/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 95/2010 z 28. septembra 2010 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoE 170/2009 z 19. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv

podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 95/2010 z 28. septembra 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 CoE 170/2009 z 19. januára 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«P. v likvidácii... (ďalej len „D.“) vydala v zmysle ustanovení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v príslušnom znení (ďalej len „ZoZP“) Platobný výmer č. 479/2005 (ďalej len „Platobný výmer“), ktorým uložila platiteľovi – D. P. ... (ďalej len „Povinný“) zaplatiť dlžné poistné a poplatok z omeškania z dlžnej sumy poistného.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 D. postúpila súbor pohľadávok, ktorých súčasťou bola aj pohľadávka predpísaná Platobným výmerom Povinnému, spolu s príslušenstvom a všetkými právami s nimi spojenými na Sťažovateľa.

Nakoľko sa Sťažovateľ Návrhom na vykonanie exekúcie domáhal vykonania exekúcie proti Povinnému na základe exekučného titulu – Platobného výmeru, súdny exekútor doručil Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „OS NM“) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

OS NM Uznesením sp. zn. 6 Er 2206/2008-14 zo dňa 11. 11. 2009 (ďalej len „Rozhodnutie OS NM“) vyhlásil vedenú exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. V odôvodnení Rozhodnutia OS NM uviedol, že správca konkurznej podstaty úpadcu D. v priebehu konkurzného konania vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného v exekučnom konaní vydal platobný výmer, ktorý je údajne nulitný.

Sťažovateľ podal proti Rozhodnutiu OS NM Odvolanie, ktoré bolo prejednané pred KS TN ako odvolacím súdom. KS TN Uznesením sp. zn. 17CoE/170/2009 zo dňa 19. 01.

2010 (ďalej len „Rozhodnutie KS TN“) Rozhodnutie OS NM potvrdil. KS TN uviedol, že exekučný titul, na základe ktorého bola doposiaľ vykonávaná exekúcia, bol údajne vydaný v rozpore so zákonom a osobou, ktorá na takéto konanie nebola oprávnená. Preto KS TN ako odvolací súd dospel k záveru, že predložený exekučný titul je údajne nulitným aktom, ktorý nemá žiadnu právnu silu.

Následne Sťažovateľ podal voči Rozhodnutie KS TN dovolanie, ktoré však bolo Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/95/2010 zo dňa 28. 09. 2010 (ďalej len „Rozhodnutie NS SR“) odmietnuté. ...

Sťažovateľ považuje Rozhodnutie NS SR ako aj Rozhodnutie KS TN za arbitrárne a za prejav svojvôle. ... Podľa názoru Sťažovateľa, predmetné súdy vyslovili právne závery, avšak náležité sa nevysporiadali so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili.

Sťažovateľ má za to, že dovolací NS SR ako aj odvolací KS TN sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadali so skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením, ktoré Sťažovateľ predložil a na ktoré poukázal, ale práve naopak, rozhodol na základe skutočností, ktorými sa prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí nezaoberal...

Rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky číslo 3215/1999-A vydaným dňa 01. 07. 1999 (ďalej len „Rozhodnutie MZ SR I“) bolo zrušené povolenie na zriadenie zdravotnej poisťovne – D.. ... Zrušením povolenia na zriadenie D. vstúpila D. na základe ustanovenia § 34 ods. 4 zákon ZoZP do likvidácie.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 7K 70/01-30 zo dňa 20. 04. 2001, konkurzný súd na návrh likvidátora D. vyhlásil konkurz na majetok D.. Vyhlásením konkurzu došlo k prerušeniu likvidácie na základe ustanovenia § 13a prvá veta zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v príslušnom znení (ďalej len „ZoKV“).

Rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. M/5068/2001 zo dňa 19. 12. 2001 (ďalej len „Rozhodnutie MZ SR II“) bola na základe Protestu Generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. VI. Gd 5187/01-19 zo dňa 12. 12. 2001 zrušená pre rozpor so zákonom výroková časť Rozhodnutia MZ SR I s textom: „Na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu prechádzajú záväzky poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam, pohľadávky na poisťovni a poplatky z omeškania.“ V odôvodnení Rozhodnutia MZ SR II sa

uvádza, že: „... prechodu práv a záväzkov predchádza likvidácia. Až po jej skončení prechádzajú na všeobecnú poisťovňu záväzky, ktoré nebolo možné v rámci likvidácie uspokojiť z majetku zrušenej poisťovne. ...“

Správca konkurznej podstaty D. (ďalej len „SKP“) zaradil súbor pohľadávok D. na zaplatenie dlžných poistných, prirážkach k poistnému, poplatkov z omeškania a poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti (ktorých súčasťou bola i pohľadávka vyplývajúca z Platobného výmeru voči Povinnému) do konkurznej podstaty úpadcu - D.. ...

V rámci speňažovania konkurznej podstaty D. boli predmetné pohľadávky D. postúpené na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 na Sťažovateľa. Postúpeniu pohľadávok D. na Sťažovateľa predchádzalo vydanie Opatrenie konkurzného Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. 06. 2005. sp. zn.: 7K 70/01 (právoplatné a vykonateľné dňa 29. 06. 2005), ktorým konkurzný súd odsúhlasil uvedený odpredaj pohľadávok (ďalej len „Opatrenie“).

Na základe právoplatného Uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7K 70/01-1404 zo dňa 14. 12. 2006 (ďalej len „Uznesenie o zrušení konkurzu“) registrový súd dňa 08. 08. 2007 ex offo vymazal D. z obchodného registra v celom rozsahu, v dôsledku čoho došlo k jej zániku. ...

Uznesenie o zrušení konkurzu bolo napadnuté odvolaním Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. ... (ďalej len „V.“), avšak odvolací Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím Uznesením sp. zn. 6 Obo 20/07 zo dňa 22. 02. 2007 napadnuté Uznesenie o zrušení konkurzu potvrdil ako vecne správne, v dôsledku čoho toto nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 05. 04. 2007...»

Sťažovateľka poukazuje na obsah odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 K 70/01-1404 zo 14. decembra 2006 o zrušení konkurzu na majetok úpadcu – D. – uviedla, že «... bola teda pôvodná pohľadávka D. vyplývajúca z Platobného výmeru ako exekučného titulu postúpená na Sťažovateľa v súlade s platným právnym poriadkom. Táto pohľadávka nemohla teda prejsť na V.... samotným zrušením D. ešte nedošlo k automatickému prechodu pohľadávok a záväzkov na všeobecnú poisťovňu, resp. na inú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov. ...

Zároveň si nedovolíme neuviesť Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Odo 394/2002 zo dňa 29. 07. 2004, ktorý vychádzal v predmetnej problematike z identického znenia ZoKV, a zmysle ktorého osoba, na ktorú správca konkurznej podstaty v rámci speňažovania previedol majetok zapísaný do konkurznej podstaty, sa totiž stáva vlastníkom takéhoto majetku bez ohľadu na to, či neskôr vyšlo najavo, že zapísaný a následne i speňažený majetok (alebo jeho zodpovedajúca časť) v dobe speňaženia vlastnícky prináležal osobám iným. ...

Podľa názoru súdu nemal však správca konkurznej podstaty údajne právomoc vydávať vo veciach zdravotného poistenia platobné výmery ako individuálne správne akty. Existencia D. po jej zrušení mala smerovať k jej likvidácii, z čoho podľa názoru súdov má údajne logicky vyplývať, že zrušená poisťovňa a ani správca konkurznej podstaty nemali žiadne oprávnenie vyrubovať zdravotné poistné v správnom konaní. O dôvodoch absencie takéhoto oprávnenia v daných skutkových a právnych súvislostiach ... sa však Sťažovateľ z odôvodnenia rozhodnutí nedozvedel. ...

Za logické (na rozdiel od vyjadrenia súdov v odôvodneniach rozhodnutí) je potrebné podľa nášho názoru považovať také konanie správcu konkurznej podstaty D. (povinného konať zo zákona s odbornou starostlivosťou), ktoré smeruje aj k vymáhaniu pohľadávok, a to spôsobom, ktorý si konkrétny typ pohľadávky vyžaduje. V danom prípade práve najskôr jej predpísaním formou platobného výmeru. Ak by sme sa riadili logikou súdov, tak potom D. a jej správca konkurznej podstaty by boli oprávnení jedine inkasovať dobrovoľne zaplatené poistné, avšak chýbali by im akékoľvek právne nástroje na reálne vymáhanie dobrovoľne nezaplateného poistného a poplatku z omeškania, čo považujeme za absurdné a v rozpore s úmyslom zákonodarcu. V tejto súvislosti sa zároveň vynára otázka, kto teda podľa predmetnej logiky bol oprávnený vydať Platobný výmer, ak to nebola v čase konkurzu ani D. a ani správca konkurznej podstaty D., pričom na V. toto oprávnenie preukázateľne neprešlo. Odpoveď na túto otázku Sťažovateľ v odôvodnení rozhodnutia nenašiel.

V súvislosti so zjavne „dodatočným“ zistením údajnej absencie oprávnenia D. vydať Platobný výmer a jeho následného označenia za nulitný právny akt, by sme si dovolili zároveň poukázať na nasledujúce skutočnosti.

Samotný slovenský právny poriadok neobsahuje explicitnú legislatívnu definíciu nulity právnych aktov. Podľa právnej teórie a praxe nastáva nulita vtedy, ak vady dosahujú takú závažnú mieru, že už nemožno hovoriť o právnom akte.

Zo samotného právneho výkladu nulity právneho aktu vyplýva skutočnosť, že musí ísť o bezpochyby jednoznačné, zjavné a hrubé porušenie zákona alebo procesných princípov.

Právna úprava vychádza z toho, že v prípade vyhlásenia nulity právneho aktu musí ísť o závažný a jednoznačný rozpor s právnym poriadkom.

K výkladu nulity nie je pritom možné pristupovať rozširujúcim spôsobom. Uvedené chápanie podporuje aj európska judikatúra, v zmysle ktorej treba dôvody nulity vykladať reštriktívne a teda obmedziť dôvody nulity právnych aktov v rámci rozhodovacej praxe súdov.

Sťažovateľ ma za to, že Platobný výmer ako exekučný titul je platný akt vydaný v súlade so zákonom. Sťažovateľ na základe identických platobných výmerov ako je Platobný výmer (líšiacich sa osobou povinného a výškou záväzku) inicioval značné množstvo exekučných konaní, v ktorých samotné súdy neposúdili právoplatné a vykonateľné platobné výmery ako nulitné akty, a to aj napriek skutočnosti, že sa touto otázkou v rámci podaných námietok, resp. iných podaní zaoberali.

Je možné čiastočne akceptovať skutočnosť, že rôzne súdy zaujmú v identických (resp. obdobných) právnych veciach rôzne právne názory a výklady, avšak touto rôznorodosťou nemôže byť postihnutý inštitút nulity aktu, keďže v takom prípade by jeho existencia nemala žiadne reálne opodstatnenie a právny význam, a tento inštitút by bol nebezpečným právnym nástrojom na zvrátenie akéhokoľvek právneho stavu v akomkoľvek štádiu, v dôsledku čoho by dochádzalo k neprípustnej eliminácii významu právnej istoty. Nehovoriac už o tom, že je nepochybne právne neakceptovateľné, ak k predmetnej rôznorodosti dochádza až v rámci samotného exekučného konania, a to dokonca toho istého, ako je i v tomto prípade (in concreto prvostupňového a druhostupňového exekučného konania).

Na jednej strane sa síce stotožňujeme s pravidelne sa opakujúcim právnym názorom ústavného súdu implikovaným v mnohých jeho rozhodnutiach, že ústavný súd v zásade nie je oprávnený zjednocovať judikatúru všeobecných súdov ... no na druhej strane je podľa nášho názoru ústavnoprávne neakceptovateľné, ak táto variabilita rezonuje pri inštitúte nulity aktu.

Napádanými rozhodnutiami podľa nášho názoru inter alia došlo k porušeniu princípu právnej istoty a ochrany dôvery Sťažovateľa, ako nadobúdateľa práv vyplývajúcich z Platobného výmeru, v právo, ktorý predstavuje základný atribút právneho štátu. Vyplýva to najmä zo skutočnosti, že výsledkom postupu exekučného súdu je zároveň i dualita právneho stavu, keďže nadobudnutiu práv vyplývajúcich z Platobného výmeru predchádzalo rozhodnutie konkurzného súdu – Opatrenia, ktorým konkurzný Krajský súd v Bratislave ako jediný vecne príslušný súd odsúhlasil odpredaj pohľadávok a de facto i nadobudnutie práv vyplývajúcich z Platobného výmeru, ako exekučného titulu.

Súdy pri rozhodovaní v danej veci prehliadli existenciu základného práva Sťažovateľa na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku. Sťažovateľ má za to, že Rozhodnutím KS TN bolo zasiahnuté aj do práva Sťažovateľa vlastníť majetok tým spôsobom, že napriek existencii právoplatného a vykonateľného rozhodnutia konkurzného súdu o odsúhlasení odpredaja pohľadávky vo forme Platobného výmeru Sťažovateľovi, bol následne Sťažovateľ napadnutým rozhodnutím súdu de facto tohto majetku zbavený. ...

Dovolíme si tiež upriamiť pozornosť na ústavnému súdu určite známy Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 182/2010-44 zo dňa 20. 10. 2010, ktorým bolo rozhodnuté o Ústavnej sťažnosti Sťažovateľa zo dňa 19. 08. 2009, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky skonštatoval, že základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 10/2009, 2 Obo 11/2009-514 zo dňa 27. 05. 2009 porušené bolo, v dôsledku čoho toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Z uvedeného nálezu vyplýva, že v tomto kontexte je významné najmä to, že zmluva o postúpení pohľadávok v tomto prípade bola predbežne posúdená príslušným konkurzným súdom a výsledkom tohto posúdenia bolo rozhodnutie súdu o súhlase na takýto právny úkon, ku ktorému aj došlo uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok. Ústavný súd ďalej skonštatoval, že v ďalšom konaní pred všeobecným súdom je najmä nevyhnutné, aby najvyšší súd ... vysvetlil aj vzťah medzi súdnou ochranou, ktorá bola sťažovateľke poskytnutá konkurzným súdom udelením súhlasu na uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky podľa § 66b č. 328/1991 Zb. a súdnou ochranou požadovanou v prítomnom spore.

Zároveň je potrebné podotknúť, že exekučný súd sa navyše vôbec nezaoberal prípadne spôsobenými negatívnymi následkami vyhlásenia nulity Platobného výmeru, a to napríklad v súvislosti s plynutím lehôt na opätovné vymáhanie predmetnej pohľadávky ...».

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/95/2010 zo dňa 28. 09. 2010 ako aj uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17CoE/170/2009 zo dňa 19. 01. 2010 došlo k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach, a zároveň k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/95/2010 zo dňa 28. 09. 2010 ako aj Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17CoE/170/2009 zo dňa 19. 01. 2010 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa. Najvyšší súd SR a Krajský súd v Trenčíne sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať

ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru vidí sťažovateľka v namietanej nesprávnosti právnych záverov v uznesení krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 Er 2206/2008-14 z 11. novembra 2009 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) o neprípustnosti exekúcie a jej zastavení a v jeho nedostatočnom odôvodnení.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce.

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00), resp. porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

II.A K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky uznesením krajského súdu

Ústavný súd považoval v tomto prípade lehotu na podanie sťažnosti za zachovanú v súlade so svojou judikatúrou, v ktorej zaujal názor, že v prípade podania opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, v tomto prípade vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, resp. porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

Sťažovateľka považuje za porušenie ňou označených základných a iných práv uznesením krajského súdu to, že krajský súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru o nulitnosti platobného výmeru, ktorý bol v exekučnom konaní označený za exekučný titul, a to z dôvodu neexistencie oprávnenia správcu konkurznej podstaty na vydanie tohto platobného výmeru.

Ústavný súd poznamenáva, že o predchádzajúcich sťažnostiach sťažovateľky analogického skutkového a právneho obsahu ako posudzovaná sťažnosť už rozhodoval svojimi skoršími uzneseniami (napr. I. ÚS 80/2010, I. ÚS 179/2010, I. ÚS 183/2010). Ústavný súd preto pri posudzovaní tejto sťažnosti vychádzal z odôvodnenia svojich skorších uznesení, na ktoré zároveň v ich podrobnostiach odkazuje.

Ústavný súd upriamuje pozornosť aj na svoju doterajšiu judikatúru (napr. IV. ÚS 55/09), podľa ktorej za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje aj takú sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie ústavou, prípadne kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručeného práva alebo slobody na základe takých tvrdení a argumentov, ktoré už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti, rozhodujúc o obdobnej sťažnosti (hoci aj iného sťažovateľa), posúdil a vyhodnotil ako neodôvodnené.

Zhodne so svojimi predchádzajúcimi uzneseniami o odmietnutí analogických sťažností sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že všeobecné súdy v rámci exekučného konania boli oprávnené aj mimo rámec správneho súdnictva skúmať správne rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul, a to práve len z hľadiska, či nejde o správne rozhodnutie ničotné (nulitný správny akt, resp. paakt), ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky. Toto oprávnenie exekučných súdov podľa názoru ústavného súdu nebolo žiadnym spôsobom limitované uplynutím lehôt na preskúmanie správneho rozhodnutia v rámci správneho súdnictva.

Ústavný súd taktiež konštatuje, že nie je možné ustáliť prvky arbitrárnosti v záveroch krajského súdu, že správne rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul je ničotným správnym aktom z dôvodu, že správca konkurznej podstaty nebol oprávnený vydávať individuálne správne akty (správne rozhodnutia) ako orgán verejnej správy, pretože takým orgánom nie je, a teda nemohol vydať ani platný exekučný titul, na základe ktorého sťažovateľka navrhla viesť exekučné konanie.

Závery krajského súdu nemôže spochybníť ani argumentácia sťažovateľky, že krajský súd sa nevysporiadal pri posudzovaní nulitnosti exekučného titulu s okolnosťou zahrnutia pohľadávky vyplývajúcej z exekučného titulu do konkurznej podstaty poisťovne po vyhlásení konkurzu na jej majetok, schválením speňaženia konkurznej podstaty vrátane tejto pohľadávky rozhodnutím konkurzného súdu a následným nadobudnutím tejto pohľadávky sťažovateľkou zmluvou o postúpení pohľadávky a s dôsledkami týchto okolností na platnosť exekučného titulu. Podľa sťažovateľky sa krajský súd nezaoberal ani

„prípadne spôsobenými negatívnymi následkami vyhlásenia nulity Platobného výmeru, a to napríklad v súvislosti s plynutím lehôt na opätovné vymáhanie predmetnej pohľadávky“.

Všeobecný súd môže rozhodnúť o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo na to zistí dôvody, a v súlade s tým postupoval aj krajský súd, ako aj okresný súd, keď na základe záveru o nulitnosti označeného exekučného titulu exekúciu vyhlásili za neprípustnú a zastavili ju.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, že v obdobných veciach iných účastníkov konania rozhodol ten-ktorý všeobecný súd spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, a že naopak, v jej veci rozhodli súdy odlišne, ústavný súd konštatuje, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovacia prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

Z týchto dôvodov ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali možnosti porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 11 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení označeného základného a iného práva hmotnoprávneho charakteru (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu) by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením.

Ústavný súd dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov obsiahnutých v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a teda ani základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

II.B K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd preskúmal aj uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné podľa § 239 ods. 1 až 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj podľa § 237 OSP.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že najvyšší súd *„sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal so skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením“*, ktoré v dovolacom konaní predložila.

Z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd skúmal, či sú v danej veci splnené zákonom ustanovené podmienky na podanie dovolania z hľadiska kritérií ustanovených v § 239 ods. 1 až 3 OSP. Následne sa zaoberal aj skúmaním eventuálnej existencie väd, ktoré majú za následok tzv. zmätočnosť konania, vymenovaných v § 237 písm. a) až písm. g) OSP s dôrazom na existenciu vady podľa § 237 písm. f) OSP, ktorá bola sťažovateľkou v dovolacom konaní ako jediná uplatnená.

Najvyšší súd odmietnutie dovolania proti označenému uzneseniu krajského súdu odôvodnil takto:

«Z ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 O. s. p. platí, že proti uzneseniu je dovolanie prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie však nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo dovolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Citované ustanovenia neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktoré nevykazuje znaky ani jedného z uznesení uvedených v ustanovení § 239 O. s. p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie

konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

V danej veci tieto nedostatky a vady konania neboli dovolacím súdom zistené.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 237 písm. f) O. s. p., ktorý dovolateľ vytýka, najvyšší súd nezistil pochybenie zo strany prvostupňového a ani odvolacieho súdu. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O procesnú vadu v zmysle tohoto ustanovenia ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke vecí (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O. s. p.).

Dovolateľ namieta, že odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom avšak z obsahu dovolania vyplýva, že toto odňatie má spočívať v tom, že vec nesprávne právne posúdil. Treba preto predovšetkým uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením vecí súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia (viď R 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky síce všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesné prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), zároveň je ale zhodne zastavaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá zmätočnosť

rozhodnutia a procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Najvyšší súd však na tomto mieste zdôrazňuje, že interpretačná prax dovolacieho súdu je jednotná v tom, že predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednať o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Iba vykonateľné rozhodnutie totiž umožňuje v exekučnom konaní vynútiť plnenie. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné zaoberá predovšetkým tým, či sa jedná o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku, a či rozhodnutie je vykonateľné po formálnej ako aj po materiálnej stránke. Ide pritom o predpoklady, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené, treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty v danej veci hľadiť ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Pokiaľ ide o právne dôsledky nulitného aktu dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 56/1995, č. 70/1998, č. 72/1998, pričom do osobitnej pozornosti dáva rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod č. 58/1997, ktoré *expressis verbis* vyslovilo záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je „exekučný titul“ nulitným právnym aktom.

Najvyšší súd dáva v tejto súvislosti do pozornosti rozhodnutie sp. zn. 3MCdo 20/2008, s ktorým sa plne stotožňuje. Súčasne zdôrazňuje, že práve jednotná interpretácia právnych predpisov je jedným z prostriedkov spravodlivého súdneho procesu.

Nakoľko prípustnosť dovolania oprávneného nemožno vyvodit' z ustanovení § 239 a § 237 O. s. p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu,

proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.»

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa v ňom argumentáciou sťažovateľky riadne zaoberal, nezistil pritom vady v konaní krajského súdu, ktoré namieta sťažovateľka, a svoje rozhodnutie dôsledne odôvodnil. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľky sa v podstate stotožnil so závermi krajského súdu uvedenými v jeho uznesení, ktoré podľa ústavného súdu nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne.

Ústavný súd tiež konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť ako neprípustné.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až písm. g) tohoto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP.

Ústavný súd po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu s ohľadom na dôvody uvedené v sťažnosti nezistil porušenia, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ani nezistil, žeby sa toto rozhodnutie javilo neodôvodnené alebo svojvoľné, a preto nemohlo dôjsť ani k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

S ohľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2011